

УКРАЇНА
ВИЩА РАДА ПРАВОСУДДЯ
ЧЛЕН ТРЕТЬОЇ ДИСЦИПЛІНАРНОЇ ПАЛАТИ
МАТВІЙЧУК ВІКТОР ВОЛОДИМИРОВИЧ
УХВАЛА

28 жовтня 2019

Київ

6821/0/18-19

Член Третьої Дисциплінарної палати Вищої ради правосуддя Матвійчук Віктор Володимирович, попередньо вивчивши та перевіrivши матеріали за дисциплінарними скаргами Романько Валерії Юріївни стосовно судді Дергачівського районного суду Харківської області Остропільця Євгена Романовича,

ВСТАНОВИВ:

до Вищої ради правосуддя 15 січня 2018 року за вхідним № 161/0/20-18 та 17 січня 2018 року за вхідним № 161/1/20/18 надійшли матеріали за дисциплінарними скаргами Романько В.Ю. від 13 вересня та від 26 жовтня 2016 року (аналогічні за змістом), передані Вищою кваліфікаційною комісією суддів України (далі – ВККСУ, Комісія) на підставі пункту 31 розділу XII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про судоустрій і статус суддів», на дії судді Дергачівського районного суду Харківської області Остропільця Є.Р. під час здійснення правосуддя у справі № (провадження).

У скарзі вказано про те, що під час розгляду справи суддею Остропільцем Є.Р. безпідставно та несвоечасну відмовлено у розгляді її як потерпілої клопотання про накладення арешту на майно обвинуваченого, який мав змогу здійснити відчуження майна іншій особі. На підставі цього висловлено прохання притягнути суддю до дисциплінарної відповідальності з підстав, передбачених підпунктом «а» пункту 1, пунктом 2 частини першої статті 92 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» у редакції, чинній на час розгляду справи у суді.

Відповідно до протоколу повторного автоматизованого визначення члена Вищої ради правосуддя від 11 жовтня 2019 року матеріали за дисциплінарними скаргами Романько В.Ю. передано для попередньої перевірки члену Третьої Дисциплінарної палати Вищої ради правосуддя Матвійчуку В.В.

Частиною першою статті 43 Закону України «Про Вищу раду правосуддя» передбачено, що член Дисциплінарної палати, визначений для попередньої перевірки відповідної дисциплінарної скарги (доповідач) вивчає дисциплінарну скаргу і перевіряє її відповідність вимогам закону та наявність підстав для залишення без розгляду дисциплінарної скарги чи відмови у відкритті дисциплінарної справи; за наявності підстав, визначених пунктами 1–5

частини першої статті 44 цього Закону, – повертає дисциплінарну скаргу скаржнику.

На день надходження до Комісії дисциплінарної скарги Романько В.Ю. від 13 вересня 2016 року, а також вчинення суддею дій, які оскаржуються, підстави дисциплінарної відповідальності суді були визначені у статті 92 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» у редакції Закону України від 12 лютого 2015 року «Про забезпечення права на справедливий суд», а вимоги до скарги (заяви) щодо поведінки судді, яка може мати наслідком дисциплінарну відповідальність судді – у статті 93 Закону.

Зокрема пунктами 3, 4 частини третьої статті 93 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» передбачено, що дисциплінарна скарга повинна містити конкретні відомості про наявність у поведінці судді ознак дисциплінарного правопорушення, що відповідно до частини першої статті 92 цього Закону може бути підставою дисциплінарної відповідальності судді; посилення на фактичні дані (свідчення, докази), що підтверджують зазначені заявником відомості.

Указані норми Закону кореспондують нормам пунктів 3, 4 частини другої статті 107 Закону України № 1402-VIII від 2 червня 2016 року «Про судоустрій і статус суддів» у чинній редакції (набрав чинності 30 вересня 2016 року).

Згідно з підпунктом «а» пункту 1 та пунктом 2 частини першої статті 92 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» у редакції на час вчинення дій суддею (нині підпункт «а» пункту 1, пункт 2 частини першої статті 106 Закону України «Про судоустрій і статус суддів») суддю може бути притягнуто до дисциплінарної відповідальності в порядку дисциплінарного провадження за умисну або внаслідок недбалості незаконну відмову в доступі до правосуддя (у тому числі незаконна відмова в розгляді по суті позовної заяви, апеляційної, касаційної скарги тощо) або інше істотне порушення норм процесуального права під час здійснення правосуддя, що унеможливило учасниками судового процесу реалізацію наданих їм процесуальних прав та виконання процесуальних обов'язків; безпідставне затягування або невжиття суддею заходів щодо розгляду заяви, скарги чи справи протягом строку, встановленого законом.

Оскаржуючи дії судді Остропільця Є.Р., Романько В.Ю. зазначає, що «головуючий суддя наголосив на те, що на час проведення судового засідання позовну заяву та клопотання про арешт майна йому з канцелярії суду не передано для розгляду, тому він не може приймати рішення». Вважає, що такими діями суддя відмовив їй у доступі до правосуддя та не вжив заходів для розгляду клопотання про арешт майна, оскільки обвинувачений, користуючись відсутністю арешту на майно, здійснив відчуження будинку та земельної ділянки іншій особі.

Під час попередньої перевірки відтворено звукозапис судового засідання, долученого до дисциплінарної скарги, та встановлено, що дійсно суддя роз'яснив потерпілій та її представнику про те, що із канцелярії суду йому ще не передали клопотання про накладення арешту та цивільного позову. Для того, щоб прийняти рішення йому необхідне клопотання у письмовому вигляді. Представник потерпілої запропонував судді прийняти рішення щодо арешту

майна за його усним клопотання, що суперечить вимогам кримінального процесуального кодексу.

Так, статтею 171 КПК України встановлені вимоги до клопотання про арешт майна, а частиною третьою статті 172 цього Кодексу передбачено, що суд, встановивши, що клопотання про арешт майна подано без додержання вимог статті 171 цього Кодексу, повертає його прокурору, цивільному позивачу та встановлює строк в сімдесят дві години або з урахуванням думки слідчого, прокурора чи цивільного позивача менший строк для усунення недоліків, про що постановляє ухвалу. У такому разі тимчасово вилучене в особи майно підлягає негайному поверненню після спливу встановленого суддею строку, а у разі звернення в межах встановленого суддею строку з клопотанням після усунення недоліків - після розгляду клопотання та відмови в його задоволенні.

Таким чином, щоб прийняти рішення щодо заявленого клопотання потерпілою про накладення арешту на майно обвинуваченого, суду необхідно мати клопотання у письмовій формі, яке має відповідати вимогам статті 171 КПК України та вирішувати його відповідно до вимог вказаного Кодексу.

Конституційний Суд України у рішенні від 23 травня 2001 року у справі № 6-рп/2001 вказав, що відповідно до частини першої статті 124 Конституції України правосуддя в Україні здійснюється виключно судами. Виключно законами України визначаються судоустрій і судочинство. Порядок здійснення правосуддя регламентується відповідним процесуальним законодавством України. Позасудовий порядок оскарження актів і дій суддів, які стосуються здійснення правосуддя, неможливий.

Для визнання бездіяльності протиправною недостатньо одного лише факту несвоечасного виконання обов'язкових дій суддею, а важливими є також конкретні причини, умови та обставини, через які дії, що підлягали обов'язковому виконанню відповідно до закону, фактично не були виконані чи були виконані з порушенням строків. Значення мають юридичний зміст, значимість, тривалість та межі бездіяльності, фактичні підстави її припинення, а також шкідливість бездіяльності для прав та інтересів особи.

У рішенні ЄСПЛ від 7 липня 1989 року у справі «Union Alimentaria Sanders S.A. v. Spain» зазначено, що заявник зобов'язаний демонструвати готовність брати участь на всіх етапах розгляду, що стосуються безпосередньо його, утримуватися від використання прийомів, пов'язаних зі зволіканням у розгляді справи, а також максимально використовувати всі засоби внутрішнього законодавства для прискорення процедури слухання.

З урахуванням того, що підготовче судове засідання у справі № _____ (провадження _____) було призначено на 25 серпня 2016 року о 9:30 ухвалою суд від 3 серпня 2016 року та завчасно викликано учасників судового провадження, потерпіла звернулася до суду із клопотанням про накладення арешту за 8-9 хвилин до початку судового засідання, що унеможливило вчасну передачу судді працівниками суду подані клопотання та цивільний позов та їх розгляд суддею у судовому засіданні, призначеного на 9:30.

Розумність строку повинна визначатися з урахуванням таких критеріїв, як складність справи, поведінка заявника та відповідних органів влади (див. серед багатьох інших джерел п.43 рішення ЄСПЛ від 27.06.2000 у справі «Frydlender v. France»).

За результатом вивчення дисциплінарних скарг встановлено, що вони не містять жодних конкретних відомостей про наявність у поведінці судді Остропільця Є.Р. ознак дисциплінарного проступку, який відповідно до частини першої статті 92 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» у редакції, чинній на час розгляду справи у суді (частина перша статті 106 однойменного Закону у чинній редакції) може бути підставою для дисциплінарної відповідальності судді.

Згідно з пунктом 2 частини першої статті 44 Закону України «Про Вищу раду правосуддя» дисциплінарна скарга залишається без розгляду та повертається скаржнику, якщо вона не містить відомості про ознаки дисциплінарного проступку судді.

За таких обставин дисциплінарні скарги Романько В.Ю. підлягають залишенню без розгляду та поверненню скаржнику.

Враховуючи вищевикладене, керуючись статтями 42 – 44 Закону України «Про Вищу раду правосуддя», статтями 106, 107 Закону України «Про судоустрій і статус суддів»,

ухвалив:

дисциплінарні скарги Романько Валерії Юріївни стосовно судді Дергачівського районного суду Харківської області Остропільця Євгена Романовича залишити без розгляду та повернути скаржнику.

Ухвала оскарженню не підлягає.

**Член Третьої Дисциплінарної палати
Вищої ради правосуддя**

~~В.В. Матвійчук~~